

ARGUMENTARE CĂ OPERA LITERARĂ *LACUL* DE MIHAI EMINESCU APARTINE GENULUI LIRIC

Genul liric este cultivat încă dinaintea erei noastre și promovat de cultura greacă și romană mai ales sub forma odei, a imnului, a satirei etc. Lirismul este prin excelență subiectiv, expresia directă a lumii interioare a poetului, prezent în mod nemijlocit în text prin intermediul limbajului artistic. Marca acestei subiectivități este întotdeauna eul liric, care, secondat de elemente de expresivitate artistică, transmite imaginea unei trăiri sufletești.

Mihai Eminescu este cel mai mare liric al literaturii noastre care s-a remarcat, mai ales, prin mijloacele originale de expresie artistică, creionând un univers poetic în care sentimentul și natura apar în strânsă interdependență.

Ca orice operă lirică, poezia *Lacul* de Mihai Eminescu dă glas unui puternic sentiment de iubire prin intermediul eului liric, marcat de pronumele personal de persoana I și de verbele la prezentul aceleiași persoane: *eu trec, ascult, aștept, suspin, sufăr*. Originalitatea acestui sentiment se naște din conturarea lui în mijlocul naturii, după cum arată titlul poeziei. Câmpurile lexicale ale culorilor *albastru, galben, alb* și ale apei *lacul, cercuri albe, barcă, trestii, luntre, glas de ape, cârma* etc. sugerează tema centrală a operei, iubirea și natura. În mod original, natura este aici spațiul propice pentru ca sufletul celui îndrăgostit să penduleze între realitatea dureroasă marcată de absența iubitei și vis prin care îndrăgostitul încearcă să se îndeplinească în iubire.

Compoziția poeziei susține această stare a îndrăgostitului. Prima strofă fixează cadrul natural, real, care, ca în orice operă lirică, corespunde unei stări sufletești. Epitetul *lacul albastru* oferă indiciul temporal, dar și spațial: în momentul înșurării îndrăgostitul se apropie de lac. Motivul apei potențează lirismul textului sugerând înclinația îndrăgostitului spre visare, proiectarea lui într-o lume armonioasă: *Și eu trec de-a lung de maluri,/ Parc-ascult și parc-aștept*. Alunecarea în vis o sugerează verbul incertitudinii *Parc-* și verbele la modul conjunctiv, modul acțiunilor posibile.

În următoarele trei strofe, natura apare încărcată de un puternic subiectivism. Tumultul iubirii, al dorinței de împlinire prin iubire este marcat de numărul mare de verbe la conjunctiv: *să răsară, să cadă, să scap, să sărim, să plutim, foșnească, sune*, verbe ce exprimă nevoia eului liric de a pierde orice contact cu realitatea apăsătoare de solitudine. Întâlnirea cu iubita în mijlocul naturii este imaginată în termenii înălțării, până la contopirea cu elementele naturii: *Să plutim cuprinși de farmec/ Sub lumina blândeii lune-/ Vântu-n trestii lin foșnească/ Unduioasa apă sune!*

O altă marcă a lirismului în textul nostru sunt punctele de suspensie din ultima strofă a poeziei: *Dar nu vine...*. Cele trei puncte de suspensie transmit o stare sufletească de tristețe, de dezamăgire a îndrăgostitului basculat din vis în realul mărginit. În ultima strofă regăsim îndrăgostitul în același spațiu real, apăsător din cauza neîmplinirii în iubire, după cum ne comunică verbele la indicativ: „*Singuratic / În zadar suspin și sufăr...*”

Mijloacele de expresie artistică asigură lirismul textului. Epitetele cromatice, *albastru, galben, alb*, sugerează armonia naturii în mijlocul căreia îndrăgostitul vrea să se îndeplinească în iubire. Metaforele *cercuri albe, glas de ape*, nuanțează starea de visare singura ce-i poate oferi iubitului liniștea sufletească. Inversiunile *Lacul codrilor albastru/*

Nuferi galbeni îl încarcă;/ Tresărind în cercuri albe/ El cutremură o barcă creează o linie melodică în consonanță cu starea sufletească a îndrăgostitului, punând accent pe elementul apei sugerând proiecția eului liric într-un spațiu mai pur al împlinirii iubirii. Exclamațiile retorice: *Vântu-n trestii lin foșnească,/Unduioasa apă sune!* susțin punctul culminant al visului de iubire. Aliterațiile obținute prin repetarea consoanelor **l, n, s, t** au efect eufonic și sugerează un sentiment de melancolie. De o mare încărcătură emoțională este pronumele personal *ea*, folosit pentru a desemna iubita. Însă el indică tocmai absența acesteia, de aici visul de iubire eșuat și bascularea îndrăgostitului din vis în spațiul real. Alternanța modurilor verbale indicativ și conjunctiv corespunde celor două spații între care pendulează eul liric. Pronumele personal de persoana I plural este expresia cea mai puternică a dorinței îndrăgostitului de a-și regăsi iubita, într-o lume a armoniei.

Imaginile vizuale: *lacul albastru, nuferi galbeni, să plutim, lumina blindei lune*, dar și cele auditive: *glas de ape* contribuie la crearea unei atmosfere ideale pentru împlinirea sentimentului de iubire.

Pentru că poezia *Lacul* este subiectivă, expresia lumii interioare a poetului, pentru că eul liric transmite prin limbajul poetic universul interior al acestuia, putem spune că aparține genului liric.